

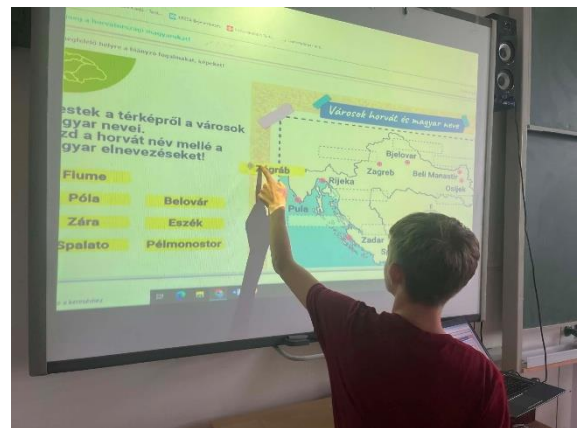
Határtalanul pályázat

Szabadkától Fiuméig - Barangolás Délvidéken

2026.05.04-08.

Előkészítő óra:

A Határtalanul pályázat keretein belül szerbiai és horvátországi 5 napos kiránduláson vehettek részt hetedikes tanulóink. Az út előtt felkészültünk a délvidék történelméből, földrajzából, néprajzából. Ehhez a Határtalanul! Barangoló digitális tartalomtár Okosdoboz feladatait is felhasználtuk. Egy tanóra keretein belül egyénileg és csoportosan oldották meg a gyerekek az Okosdoboz feladatokat.

1. nap 2026.05.04. hétfő

Hétfőn reggel háromnegyed 7-kor problémamentesen elindultunk a várkerti parkolóból. Közel kétórás utazás után megérkeztünk a székesfehérvári vasútállomásra, ahol felvettük idegenvezetőnket, Szendrődy Zoltánt, aki első célpontként a vasútállomás WC-jébe invitálta a tanulókat. Mint később kiderült, az ilyen praktikus, leegyszerűsített megoldások később is jellemezték vezetőnket (pl. Zágrábban a mindenki által könnyen megtalálható Fő tér helyett egy általa kedvelt, de eldugott helyen lévő ír vendéglő mellett akart gyülekeztetni minket). Következő állomásunk Kiskőrös volt, ahol megtankolták a buszt, illetve Balázs bácsi a szélvédőmosással próbált megismerkedni a buszvezetői szakma rejtelmeibe. Hát, van még mit tanulnia.

Kora délután megérkeztünk a kb. 100 ezer fős Szabadkára. Itt először egy általános iskolába mentünk, ahova kb. annyi gyermek jár, mint a mi iskolánkba, csak a fele magyar másik fele pedig elég hangos és öntörvényűnek mondott bosnyák ill. szerb. Nagyon felkészülten, kedvesen várt minket az igazgató helyettes néni, aki egy sokdiás PPT segítségével bemutatta az egész iskolakomplexumot, mivel a környező településekről is összesen 4 iskola tartozott ehhez a Széchenyi Iskolához. Egy osztályteremben hallgattuk és néztük az előadást, majd öt 7.-es tanuló jött be, akik készségesen, személyesen válaszoltak a kérdéseinkre. Miután átadtuk az ajándékainkat, üdítőket is fogyaszthattunk, eljövetelkor pedig az iskola emeleti folyosóján lévő Híres Magyarok című kiállítást tekintettük meg.

Az iskola után a szabadkai honismeret-vezető bácsira vártunk, aki a buszsofőr és az idegenvezetőnk mellett szintén a Zoltán névre hallgatott, így az utazásunk címe lehetett volna akár az is: Határtalanul a Zoltán Tour. Elsőként a szép szabadkai Városházát néztük meg, körülbelül annyit kívülről mint belülről. Ezzel csak azt akartam mondani, hogy kb. 40 percet vártunk, mire bemehettünk. Lenyűgöző volt kívül-belül ez az épület: rengeteg Zsolnay-porcelánból, márványból készült szecessziós elemet láttunk, a tanácsteremben sok-sok óriási üvegablakkal. Néhányunk beülhetett a polgármesteri székbe is. Ezután a közeli Korzóra vezetett minket a szabadkai Zoltán bácsi, ahol felhívta a figyelmünket a szemet gyönyörködtető homlokzatokra: gyönyörűen faragott házfalakat láttunk, amik mellett kiábrándítóan silányak voltak a közelmúltban emelt épületek egyszerűsége, simasága.

Az eldugott Mátyás-szobornál megtanultunk egy új szót: a polkorrektséget, azaz a politikailag korrekt kifejezést, ami arra utal, hogy más érdekét a saját érdeked elé helyezed. A Mátyás-szobor feliratában a szerbek a magyarokat alárendelték azzal, hogy nem írták oda, hogy Mátyás magyar király volt. Tehát egy szerb turista szerb királynak gondolja a felirat alapján Mátyást. A Városháza mellett láttunk egy hatalmas szobrot, aki a magát szerb királlyá tevő Péter királyt ábrázolta, csak hogy ő életében nem volt Szabadkán, míg Mátyás rengetegszer járt ott, mivel az ő birtokában volt a város. Találtunk még ilyen ellentmondásokat Szabadkán. A püspöki székesegyház mellett egy tényleg óriási -mint kb. a mi iskolánk oldala- állt egy emlékmű az állítólag magyar „terroristák” által megölt szerbek emlékére. 40 főnek állították. Zoltán bácsi viszont kivitt minket az egyik szabadkai temetőbe, ahol a legtávolabbi helyen,

már-már a szomszédos szeméttelen mutatta meg nekünk Szerbia legnagyobb magyar emlékművét a Vergődő madár szobránál azt a kegyhelyet, ahol 60 ezer magyart mészároltak le a szerbek, mivel terroristáknak tartották őket. A legfiatalabb „terrorista” négyéves magyar kisfiú volt.

Ezután az első szálláshelyünkre utaztunk, Rúza Magdi szülőfalujának szomszédságába, Kishegyesre. Itt, a Kátai tanyán remekül éreztük magunkat: hatalmas területen lehetett futkározni, állatokat simogatni, labdázni. Bár ez utóbbi programot Cinti bokája bánta.

2. nap 2026.05.05.

A finom és kiadós reggeli után indultunk első célállomásunkra, Vörösmatra. Ez már Horvátországban volt. A szerb-horvát határ eléggé balkáni állapotokat tükrözött, ráadásul a határőr még a buszt belülről is átvizsgálta. Vörösmarton egy pincészetet látogattunk meg, aminek a bejáratánál a Vörösmart településnevet személynevével híressé tevő Vörösmarty Mihály verssorait olvashattuk. A pincészet fölött egy kb. 60 méteres löszfal magasodott, amiből néhány akácfa állt ki. A pincészetben nagyon stílszerűen Hekman Patrik olvasta fel nekünk Vörösmarty: Keserű pohár című versét, majd búcsúzóul közösen elszavaltuk a Szózatot.

Vörösmart után a közeli Várdarócra érkeztünk. Itt már a buszból láttuk, hogy a kakas fontos szerepet játszik, ugyanis a település fő terén egy 3 méteres kakas-szobor állt. Betértünk a várdaróci tájházba, ami korábban több száz évig a falu iskolája volt. Itt egy igen lelkes idős néni rengeteget beszélt a falu múltjáról, az itteni hagyományokról és magáról az épületről. Megtudtuk, hogy a kakasoslás egy farsangvégi népszokás, melynek során az eladósorba került lányokat a fiúk „megkakasolják”, majd este egy földbe ásott kakasfejet -persze nem igazít- próbálnak a lányok egy kővel eltalálni bekötött szemmel.

Várdaróc után szintén a pár kilométerre lévő Eszék városában parkoltunk le a vár közelében. Jóformán itt volt az első eset, hogy idegenvezetőnk vezetett minket, addig csak a buszon hallgathattuk tőle bőven

az avarokról meg Hadriánusz császárról az infókat. Eszéken rettenetesen meleg volt. Elsétáltunk az óvárosba, egészen szép barokk ferences templomig, amit Szent Mihályról neveztek el, mivel Mihály-napkor foglalták vissza a töröktől a várost. Az épület érdekessége, hogy egy dzsámi alapjaira épült. Rengeteg lövésnyomot láttunk a házak falain, ami az 1990-es években zajlott délszláv háborúra emlékeztettek.

Ezután visszamentünk a buszhoz, majd az idegenvezetőnk Zoltán bácsi a sofőr Zoli bácsit beirányította Eszék belvárosába, ahol a több mint 12 méteres busszal kellett megfordulnia egy szűk kereszteződésben. Így lemaradtunk a Péter és Pál Nagytemplomról illetve a Dráva-parti sétáról. Viszont elmentünk a „Fityó elgázolja a tankot” című szoborkompozíció előtt. Ez is a délszláv háborúra emlékeztet, a kis piros Zastava „eltolta” nagy tankot.

Este 6 óra körül érkeztünk meg a szálláshelyünkre Daruvárra, a Horvátországi Csehek Diákotthonához. Ez egy kollégiumszerű épület volt, remek sportolási lehetőségekkel, este kilencig rúgták a bőrt a fiúk.

3. nap 2026.05.06.

Reggeli után a szerbiai **Daruváron** tettünk városnéző sétát. A város a horvátországi cseh nemzeti kisebbség politikai és kulturális központja. Elsétáltunk a **Jankovics kastély** parkjába, ahol déli bejárat előtt két **páfrányfenyő** áll. A két fát a helyiek Ádám és Éva néven nevezik. Közülük az egyik példány terebélyes lombkoronájával, hét méter vastag törzsével védett botanikai ritkaság. Az ország legnagyobb és legrégebb ilyen példánya, de Európában is a második helyet foglalja el.

Daruvár több mint kétezer éves balneológiai és borászati hagyományokkal rendelkezik. A balneológia – a neve ellenére – nem a bálnákkal, hanem a gyógyfürdőkkel foglalkozik. A város gyógyfürdőjét is a Jankovicsok kezdték kiépíteni a 18. században. A gyógyfürdő új központi, nagy kupolás épülete, a város egyik szimbóluma lett.

A daruvári pravoszláv templom megtekintésekor a helyi pópával is sikerült találkozunk, aki nagyon barátságosan fogadott bennünket és mesélt a templom történetéről és a pravoszláv misék menetéről is.

Hosszú buszút után átléptük a szerb-horvát határt és délben érkezünk meg Zágrábba, Horvátország fővárosába. Tomiszlav király lovasszobra mellett elhaladva megtekintettük a magyar honfoglalás millenniuma alkalmából átadott pavilon épületet, majd a séta parkban haladva láthatjuk közös történelmi nagyjainak, Zrinyi Miklósnak mellszobrát, valamint a hangulatos zenepavilont és meteorológiai órát.

Meglátogattuk a Káptalandombon emelt székesegyházat, benne a Szent István kápolnával, ahol Szent László koronázási palástját is láthattuk volna..., ha nem állt volna felújítás alatt a templom. Itt nyugszik Erdődy Tamás, valamint az 1919-es újratemetésük óta Frangepán Ferenc és Zrínyi Péter is.

A hatalmas Jellasics lovas szobor mellett, a Főtéren átsétálva a Szent Márk-térre érünk. Itt található a horvát Szábor, vagyis az országgyűlés, amelyen Horvátország és Zágráb címerét Zsolnai cserépből rakták ki.

A városnézés után a tengerpart velé vettük az irányt. Az alagutakon áthaladva alig vártuk, hogy először meglássuk a tengert, de az esőfelhők sajnos eltakarták a kilátást.

Este viszont már semmi sem állíthatott meg bennünket, hogy lesétáljunk a **tengerpartra** és ha fürödni nem is tudtunk, de a napnyugtát már a sétányon néztük végig. A szobában egy kis meglepetés is várt minket. Találtunk egy igazi skorpiót.

4.nap 2026.05.07.

Az időjárás nem fogadott minket a kegyeiben, sajnos esett az eső egész délelőtt, de mi megállíthatatlanok voltunk. Esernyővel a fejünk felett, tócsákon átugrálva kezdtük a sétát. A Fiuméhez tartozó **Tersattó várába** látogattunk, amely a környék legmagasabb pontja, így kiváló helyszín erődtímeny számára, amelyet minden itt élő nép kihasznált.

A várral szemben a **Tersattoi Mária búcsújáró templomot** néztük meg, melynek kápolnája magyar hadihajók emlékét őrzi (a Szent István, Viribus, Unitis, stb.). A legenda szerint a 13. század végén az angyalok által Názáretből menekített Szent Ház is itt állomásozott rövid ideig, mielőtt átkerült volna az olaszországi Loretóba.

Megismerkedtünk **Fiume történelmi belvárosával**, a korzón található Óratoronnyal, a kikötővel és annak magyar felirataival. A magyar időben épült a piac, a színház, és egyéb fontos épületek: a Kormányzói Palota, a Magyar Királyi Tengerészeti Hatóság épülete, az Adria-palota és az Adria Magyar Királyi Tengerhajózási Rt. székháza. Felkerestük a magyar feliratú kikötői bolyákat és Jókai emléktábláját.

Délután **Abbázia** volt az úticél. Minden villájához gazdag, sokszor nemesi származású magyar családok

története fűződik. Sétáltunk a tengerparton a híres, sziklába vájt sétányon majd pedig a Jannette Villához sétálunk, ahol Móra Ferenc emléktáblája hirdeti, hogy az író itt fejezte be az "Ének a búzamezőkről" c. alkotását.

Szerencsére a felhők elvonultak, kisütött a nap, így a Krk-szigeten lévő szállásunk melletti kikötőben **sétahajóra** szálltunk és a tengerről néztük meg a Krk-sziget hídját, Kraljevica városát, a Zrínyi–Frangepán kastélyt, valamint az Omišalj-öblöt.

Ezt a napot is svédaasztalos vacsorával zártuk. Egész héten ettünk-ittunk, mindenki annyit ehetett, amennyit akart.

5. nap 2026.05.08.

Utolsó napunk reggelén elbúcsúztunk a tengertől és Magyarország felé vettük az irányt. A határhoz közeledve Varasd városában álltunk meg, ami mintegy 10 évig Horvátország fővárosa volt. Városnézésünk során sétát tettünk Európa egyik legszebb, barokk paloták sorát felvonultató belvárosában. Itt találtuk a Megyeházát, a Draskovics Palotát, a székesegyházat és a gyönyörű városházát is, amely Európa-rekorder abban a tekintetben, hogy az 1523-as átadása óta, több mint félezer éve látja el funkcióját.

Utolsó állomásunk Csáktornya volt. Sétát tettünk a Zrínyiek sásfészkében. Ebben várban állították fel azt az obeliszket amely a vadász balesetben elhunyt Zrínyi Miklósnak állít emléket. A bejáratánál található „Zrínyi Péter búcsúja” emlékműnél felidéztek a Wesselényi-féle összeesküvés történetét, amely Zrínyi Péter és Frangepán Ferenc kivégzéséhez is vezetett.

